

บทที่ 8

การวิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต
ด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ขนาด 180 X 180 สาขา (I/O SME 180 X 180)

บทที่ 8

การวิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต และผลผลิตด้านวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ขนาด 180 X 180 สาขา (I/O SME 180 X 180)

การจัดตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขนาด 180 X 180 สาขา (Input Output Table for Small and Medium Enterprises : I/O SME 180 X 180) เป็นการพัฒนาต่อยอดจากตาราง IO SME ขนาด 58 X 58 สาขา ตามที่สำนักงานฯ เคยจัดทำ และนำไปใช้ในการประมาณการทางเศรษฐกิจต่างๆ เมื่อปี 2554 ซึ่งสำนักงานฯ เห็นว่ายังมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์ผลกระทบต่างๆ จากปัจจัยภายนอก จึงเป็นเหตุจำเป็นที่จะดำเนินการขยายขนาดตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของ SMEs (SME INPUT - OUTPUT Table) ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น จาก 58 สาขา เป็น 180 สาขา ซึ่งมีความละเอียดสูงสุด เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ผลกระทบด้านเศรษฐกิจในระดับรายสาขาอย่างละเอียดได้ ทำให้การวิเคราะห์การส่งผ่านของปัจจัยการผลิตในระดับย่อย ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจ (Impact Analysis) โดยใช้แบบจำลองวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input Output Model) สามารถขยายผลนำไปใช้กับแบบจำลองบัญชีทางสังคม (Social Accounting Matrix) ตลอดจนใช้เป็นฐานในการตั้งศูนย์ (Calibration) กับแบบจำลองเศรษฐกิจทั่วไป (Computable General Equilibrium) โดยจำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ทางแบบจำลองเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ในขณะที่เดียวกัน ตาราง I/O SME ยังมีประโยชน์ในวงกว้าง โดยผู้ที่ใช้พื้นฐานความรู้ด้านแบบจำลองเศรษฐกิจซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ก็สามารถนำตาราง I/O SME ไปใช้งานได้ด้วยการวิเคราะห์จากคณิตศาสตร์อย่างง่าย อาทิเช่น การวิเคราะห์แบบการขยายตัวและการวิเคราะห์แบบสัปดาห์ (Shift and Share) ทำการเปรียบเทียบกิจกรรมการผลิตในแต่ละหมวด ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างประสิทธิภาพการผลิตระหว่างสาขาการผลิตและนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้

จากการวิเคราะห์ตาราง I/O SME ขนาด 180 X 180 สาขา ในภาพรวมพบว่า มูลค่าเพิ่มของระบบเศรษฐกิจรวม 10.68 ล้านล้านบาท เกิดจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มูลค่า 3.75 ล้านล้านบาท และวิสาหกิจอื่น (Non - SMEs) มูลค่า 6.93 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.1 และร้อยละ 64.9 ตามลำดับ ซึ่งถือได้ว่าค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ประกอบการ หากคิดในแง่มูลค่าผลผลิตแล้ว ผลผลิตรวมทั้งประเทศที่ผลิตได้มูลค่า 27.38 ล้านล้านบาท ผลิตโดยวิสาหกิจ SMEs มูลค่า 9.23 ล้านล้านบาท และวิสาหกิจอื่น 18.14 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.7 และร้อยละ 66.8 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อเทียบกับวิสาหกิจอื่นแล้วสัดส่วนมูลค่าเพิ่มหรือ GDP ที่ผลิตโดยวิสาหกิจ SMEs จะสูงกว่าสัดส่วนของผลผลิต ซึ่งแสดงถึงวิสาหกิจ SMEs มีประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่าวิสาหกิจอื่น ภายใต้มูลค่าที่เท่ากันวิสาหกิจ SMEs มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า จึงสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่า ซึ่งโดยภาพรวมแล้วในทุกๆ 1 หน่วยการผลิตของวิสาหกิจ SMEs สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 0.40 หน่วย ขณะที่วิสาหกิจอื่นสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 0.38 หน่วยทั้งนี้เป็นผลจากวิสาหกิจ SMEs เสียค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นภาคอุตสาหกรรมต่ำกว่าคือร้อยละ 73.0 ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมในวิสาหกิจอื่นเสียค่าใช้จ่ายชั้นกลางสูงถึงร้อยละ 75.9 ส่วนสาขาอื่นๆ วิสาหกิจ SMEs มีค่าใช้จ่ายชั้นกลางสูงกว่าวิสาหกิจอื่น

สำหรับรายการค่าใช้จ่ายชั้นกลางของวิสาหกิจ SMEs ที่มีสัดส่วนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับวิสาหกิจอื่น คือ รายการที่ 160 บริการการเงินการธนาคาร โดยเป็นค่าใช้จ่ายค่าดอกเบี้ยที่จ่ายให้สถาบันการเงินมีสัดส่วนสูงร้อยละ 2.55 ขณะที่วิสาหกิจอื่นจ่ายค่าดอกเบี้ยเพียงร้อยละ 1.18 อย่างไม่ก็ เป็นที่น่าสังเกตว่าวิสาหกิจ SMEs เสียค่าใช้จ่ายส่วนที่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมต่ำกว่าวิสาหกิจอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.8 ขณะที่วิสาหกิจอื่นเสียค่าใช้จ่ายส่วนที่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมสูงถึงร้อยละ 44.8

เมื่อพิจารณาสัดส่วน GDP ที่สร้างโดยวิสาหกิจ SMEs คิดเป็นร้อยละ 35.1 และสร้างโดยวิสาหกิจอื่นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.9 หากพิจารณาในแง่มูลค่าการผลิตจะเห็นว่าสัดส่วนมูลค่าผลผลิตที่ผลิตขึ้นโดยวิสาหกิจ SMEs คือ ร้อยละ 33.7 ซึ่งต่ำกว่าวิสาหกิจอื่นที่มีสัดส่วนมูลค่าผลผลิตสูงกว่าคือร้อยละ 66.3 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจ SMEs มีประสิทธิภาพในการผลิตมากกว่า เนื่องจากภายใต้มูลค่าที่เท่ากันวิสาหกิจ SMEs สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่า หากวิเคราะห์ในแง่ผลตอบแทนผู้ประกอบการ วิสาหกิจ SMEs ให้ผลตอบแทนสูงถึงร้อยละ 23.1 ขณะที่วิสาหกิจอื่นให้ผลตอบแทนเพียงร้อยละ 14.1 เท่านั้น ซึ่งเป็นประเด็นเชิงนโยบายที่รัฐควรให้การสนับสนุนให้มีผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจ SMEs มากขึ้น

ตารางที่ 8.1 โครงสร้างตาราง I/O SME ปี 2553

		อุปสงค์					อุปทาน		
		ชั้นกลาง			ขั้นสุดท้าย		รวม	ผลผลิต ใน ปก.	นำเข้า
		เอสเอ็มอี	วิสาหกิจอื่น	รวม	บริโภค	ส่งออก			
มูลค่า ลบ	เอสเอ็มอี	1,716.1	2,734.8	4,450.9	3,133.7	2,003.3	9,588.0	9,232.4	-1,918.3
	วิสาหกิจอื่น	3,763.7	8,479.8	12,243.5	7,307.2	5,142.2	24,693.0	18,142.8	-4,987.5
	รวม	5,479.9	11,214.6	16,694.4	10,441.0	7,145.6	34,281.0	27,375.2	-6,905.8
มูลค่าเพิ่ม	ค่าจ้าง	1,110.3	2,670.5	3,780.8					
	ผลตอบแทน	2,136.3	2,559.1	4,695.4					
	ค่าเสื่อม	383.3	996.0	1,369.3					
	ภาษีสุทธิ	122.7	712.5	835.2					
	รวม	3,752.6	6,928.2	10,680.8					
ผลผลิตรวม		9,232.4	18,142.8	27,375.2					

หมายเหตุ : ภายได้ผลผลิตที่เท่ากับวิสาหกิจ SMEs มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า จึงสร้างมูลค่าได้มากกว่า

จากการจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามวิธีการที่กล่าวไว้ตอนต้นซึ่งเป็นตารางขนาด 180 x 180 สาขาการผลิต พบว่าขนาดเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวมจากฐานปี 2553 มีมูลค่าทั้งสิ้น 34,281.0 พันล้านบาท ประกอบด้วย มูลค่าของผลผลิตในประเทศที่ผลิตได้มีมูลค่า 27,375.2 พันล้านบาท และการนำเข้าสินค้าและบริการมีมูลค่ารวม 6,905.8 พันล้านบาท (ดูยอดสรุปในตารางที่ 8.1) โดยผลผลิตในประเทศที่ผลิตได้นั้นเป็นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มูลค่า 9,232.4 พันล้านบาท และมาจากวิสาหกิจอื่น 18,142.8 พันล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.7 และ 66.3 ตามลำดับ หากพิจารณามูลค่าเพิ่มหรือ GDP รวมเป็นมูลค่า 10,680.8 พันล้านบาท โดยเป็น GDP ที่เกิดจากวิสาหกิจ SMEs มูลค่า 3,752.6 พันล้านบาท และเกิดจากวิสาหกิจอื่นมูลค่า 6,928.2 พันล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.1 และร้อยละ 64.9 ตามลำดับ

เนื่องจากการจัดทำตาราง I/O SME ขนาด 180 X 180 สาขา ได้จัดทำเฉพาะตารางมูลค่า ณ ราคาผู้ซื้อ ขาดตารางสนับสนุนที่สำคัญหลายตาราง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดตารางการนำเข้า (Import Matrix) ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการแข่งขันของวิสาหกิจ SMEs กับตลาดโลกได้ จุดสำคัญของตาราง I/O SME คือได้ทำการแยกรายละเอียดตารางราคาผู้ซื้อครบทุกรายข้อมูล (All Elements) เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับลึกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ย่อมมีข้อเสียที่ตามมา เช่น ข้อมูลบางรายการที่ไม่มีเครื่องซึ่งจะทำการประมาณการแทนโดยใช้ดัชนีใกล้เคียง (Proxy Indicator) ซึ่งอาจทำให้ขาดความแม่นยำสมบูรณ์ได้ ซึ่งผู้ใช้ควรคำนึงถึงข้อจำกัดดังกล่าวด้วย สำหรับผู้ใช้ที่ต้องการข้อมูลในรายละเอียดในเชิงลึกและพร้อมที่จะละเอียดข้อจำกัดดังกล่าวแล้ว ตาราง I/O SME ขนาด 180 X 180 สาขา สามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี สามารถนำผลการวิเคราะห์ไปสู่การเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายพัฒนาวิสาหกิจ SMEs

จากการจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานฯ มีประเด็นสำคัญที่จะนำเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาวิสาหกิจ SMEs ดังนี้

ประเด็นแรก การสร้างมูลค่าเพิ่มต่อหน่วยผลผลิต แม้วิสาหกิจ SMEs สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อหน่วยผลผลิตได้สูงกว่าวิสาหกิจอื่น แต่ยังมีบางรายการที่มีต้นทุนต่อหน่วยสูงเมื่อเทียบกับวิสาหกิจอื่น โดยเป็นผลมาจากต้นทุนส่วนที่เป็นดอกเบี้ย หากรัฐต้องการให้มีผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจ SMEs มากขึ้นควรให้การสนับสนุนด้านดอกเบี้ย เช่น ให้ความช่วยเหลือหรือหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำจะเป็นการส่งเสริมให้วิสาหกิจ SMEs มีส่วนร่วมในการสร้างมูลค่าเพิ่มและทำให้สัดส่วน GDP ของวิสาหกิจ SMEs สูงขึ้นได้

ประเด็นที่ 2 การใช้วัตถุดิบ วิสาหกิจ SMEs มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการใช้วัตถุดิบต่ำ ถือว่าวิสาหกิจ SMEs มีการใช้วัตถุดิบที่มีประสิทธิภาพมากเทียบกับวิสาหกิจอื่น ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของผู้ประกอบการวิสาหกิจ SMEs ของไทย

ประเด็นที่ 3 ปรับปรุงประสิทธิภาพรายได้ของ SMEs จะเห็นได้จากสัดส่วน GDP ของวิสาหกิจ SMEs ยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบจำนวนผู้ประกอบการการขยายฐานจำนวนผู้ประกอบการอาจเพิ่มสัดส่วน GDP ของวิสาหกิจ SMEs ได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามหากลดค่าใช้จ่ายชั้นกลางน่าจะเป็นทางเลือกที่ควรพิจารณา เช่น ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ไฟฟ้า การใช้น้ำ การใช้วัสดุหีบห่อสิ้นเปลือง เป็นต้น

ประเด็นสุดท้าย การส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยง SMEs ด้วยกันเองให้มากขึ้น จะเห็นได้จากวิสาหกิจ SMEs มีสัดส่วนการใช้สินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตจากวิสาหกิจ SMEs ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับการใช้สินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตจากวิสาหกิจอื่น รัฐบาลควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้วิสาหกิจ SMEs ให้มีการใช้สินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตจากวิสาหกิจ SMEs ด้วยกันเองมากขึ้น เช่น การจัดเวทีให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจ SMEs ได้พบปะกัน การให้ข้อมูลแหล่งผลิตวัตถุดิบอุตสาหกรรมที่เป็นวิสาหกิจ SMEs เป็นต้น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มหรือ GDP ของวิสาหกิจ SMEs ได้มากขึ้น และยังส่งผลให้วิสาหกิจ SMEs มีการเชื่อมโยงมากขึ้น บรรลุเป้าหมายการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น